

Folketingets Kommunaludvalg
Christiansborg

Finansministeren

14. maj 2012

Svar på Kommunaludvalgets spørgsmål nr. 2 af 24. april 2012 (L 160).

Spørgsmål:

Ministeren bedes kommentere henvendelse af 24/4-12 fra IT-Politisk Forening, jf. L 160 - bilag 3.

Svar:

Henvendelsen rejser kritik på tre punkter:

- 1) Borgerne skal fremover afgive samtykke til private firmaer for at læse deres egen post
- 2) Problematisk at der er tvungne samtykker til private monopolfirmaer
- 3) Misvisende sammenligning med fysiske postkasser bruges som begrundelse

Ad 1) Borgerne skal fremover afgive samtykke til private firmaer for at læse deres egen post

Foreningen anfører, at borgeren fremover skal afgive to samtykker for at kunne få adgang til sin digitale post.: Samtykke til e-Boks A/S og samtykke til DanID A/S.

I dag er det således, at en borger, der tilslutter sig digital post, indgår en privatretlig aftale med e-Boks A/S, der driver Digital Post. Det indebærer blandt andet, at borgeren giver samtykke til, at e-Boks A/S som privat virksomhed må behandle borgerens personoplysninger, samt at borgeren tiltræder vilkår for anvendelsen, herunder den ansvarsfraskrivelse, som foreningen omtaler.

Når den obligatoriske ordning træder i kraft skal borgeren ikke længere indgå en frivillig aftale. Det betyder, at borgeren ikke længere skal give samtykke til behandling af personnummer. Der er i lovforslaget hjemmel til, at en privat systemansvarlig kan behandle personnummer. Borgeren skal heller ikke tiltræde vilkår. Der vil fortsat være behov for vilkår, men de skal præsenteres som information om blandt andet, hvordan digital post løsningen fungerer. Herunder skal det fx fremgå, hvad der sker med hensyn til fremtidig postmodtagelse og allerede leveret post i den digitale postkasse, hvis en person bliver fritaget.

Borgere, der ikke omfattes af obligatorisk tilslutning, og som tilslutter sig frivilligt vil fortsat skulle tiltræde vilkår for frivillig tilslutning.

For så vidt angår ansvarsfraskrivelse vedrørende tilgængelighed ved driftsforstyrrelser, er der i bemærkningerne til forslaget § 10 taget højde for blandt andet den situation, at Digital Post løsningen skulle være "nede". Det fremgår således, at problemer, som adressaten ikke har indflydelse på, betyder, at en meddelelse ikke anses for at være kommet frem, før forhindringen er ophørt.

Digital forvaltning forudsætter, at borgerne kan identificere sig sikkert i forbindelse med anvendelsen af digitale selvbetjeningsløsninger. Det blev tilbage i 2002 besluttet at etablere en offentlig standard for digital signatur med et højt sikkerhedsniveau til anvendelse i den offentlige sektor. OCES-standard – Offentlige Certifikater til Elektronisk Service er udarbejdet af det tidligere IT- og Telestyrelsen, nu Digitaliseringsstyrelsen, og fremgår af en såkaldt OCES-certifikatpolitik. OCES-standard er siden blevet udpeget til at være en af de syv standarder, der blev gjort obligatoriske som led i opfølgningen på folketingsbeslutning B103.

Forudsætningen for at kunne udstede digitale signaturer efter OCES-standard er, at udsteder (Nets DanID A/S) har indgået aftale med Digitaliseringsstyrelsen blandt andet om at overholde OCES-certifikatpolitikken og underlægge sig Digitaliseringsstyrelsens tilsyn. Der er endvidere i regi af eDag3 indgået aftale mellem kommuner, regioner og staten om, at alle borgerrettede løsninger med national udbredelse og behov for sikker identifikation skal bruge NemID (OCES). For at understøtte digitaliseringen af forvaltningen blev det ligeledes besluttet, at den digitale signatur skal tilbydes gratis til alle borgere.

Den til enhver tid gældende standard for offentlig digital signatur er den identifikationsløsning, som den offentlige sektor har valgt at basere sig på. DanID varetager en offentlig opgave, der har været udbudt og driver således infrastrukturen og udsteder den offentlige digitale signatur på vegne af den offentlige sektor.

Udgangspunktet for Digital Post er, at alle borgere tilsluttes. Det kræver digital signatur/NemID at logge på sin digitale postkasse. Der er i lovgivningen forskellige eksempler på løsninger, der kræver digital signatur for at kunne logge in, og hvor kravet herom enten fremgår af lovbestemmelser eller i de generelle lovbemærkninger. Eksempelvis forudsætter digital tinglysning, at borgeren har NemID. Yderligere eksempler på, at det forudsættes, at borgeren har NemID, er SU-loven samt Kildeskatteloven.

Det er ikke hensigten i denne lov at fastlåse, hvordan Digital Post i fremtiden bedst indrettes, eller hvordan man bedst foretager en sikker identifikation af borgeren. Der stilles derfor ikke i loven direkte krav om anvendelse af NemID. I bemærkningerne henvises til den til enhver tid gældende standard for offentlig digital signatur, som er den identifikationsløsning den offentlige sektor har valgt at basere sig på.

I forbindelse med bestilling af NemID skal borgeren acceptere at overholde Regler for NemID. Regler for NemID er udarbejdet på baggrund af krav i OCES-certifikatpolitikken (OCES-standard) til, hvordan NemID skal håndteres og anvendes for at bevare det høje sikkerhedsniveau. Som eksempel kan nævnes, at den personlige adgangskode skal beskyttes og ikke må videregives, og at brugeren skal anvende NemID fra en pc med opdaterede programmer. Der er således ikke tale om en vidtgående aftale, men udelukkende om en accept af, at brugeren har sat sig ind i og vil overholde Regler for NemID.

Med hensyn til opbevaring af den private nøgle på DanIDs servere kan jeg oplyse, at jeg forventer, at det ultimo november 2012 bliver muligt for interesserede brugere mod betaling at vælge selv at opbevare den private nøgle på hertil godkendt hardware (USB-etoken).

Ad 2) Problematisk at der er tvungne samtykker til private monopolfirmaer

Digital Post og NemId er begge løsninger, der er etableret efter udbud og som skal genudbydes, når de respektive kontrakter ophører. Udbudsreglerne skal netop sikre den fri konkurrence. I den forbindelse bemærkes, at borgeren ikke har muligheder for at vælge leverandør, men det har borgeren heller ikke på fx myndigheders valg af selvbetjeningsløsninger, der i stigende omfang gøres obligatoriske at bruge. Endelig bemærkes det, at uagtet liberaliseringen af post befordringen, er det fortsat normalt afsender, der vælger leverandøren af postbefordringen. Modtageren (her borgeren) kan ikke vælge om fx en pakke skal leveres af Post Danmark, GLS, DHL eller andre.

Ad 3) Misvisende sammenligning med fysiske postkasser bruges som begrundelse

Jeg finder fortsat at sammenligningen mellem den fysiske postkasse og den digitale postkasse er retvisende. Det er afgørende, at vi skaber en klar retstilstand for, hvornår en digital meddelelse er kommet frem.

Når den obligatoriske ordning træder i kraft vil der ikke skulle gives samtykke til e-Boks fra obligatorisk omfattede borgere. Der er i sikkerheden for Digital Post, herunder i kravet om log in med NemID, taget hensyn til privacy. Med hensyn til borgerens indflydelse på sikkerheden findes der mange tilfælde, hvor et privat firma forestår it-drift for det offentlige. Det gælder fx cpr-registeret, kriminalregisteret og en lang række øvrige it-systemer, der indeholder følsomme oplysninger om borgerne. Endvidere kan borgeren vælge at downloade sin post til lagring på egen computer eller printe den ud og sætte den i ringbind og herefter slette posten fra Digital Post. Det er ikke anderledes end i dag, hvor borgeren har dispositionsretten over sin post. Borgeren kan sågar også vælge blot at slette posten. Det er ikke anderledes end borgerens mulighed for håndtering af sin analoge post.

Appendikset i IT-politisk Forenings henvendelse er besvaret med en udtalelse indhentet fra Digitaliseringsstyrelsen. Udtalelsen vedlægges som bilag til nærværende svar.

Med venlig hilsen

Bjarne Corydon